

Co zmieniło się w naszej miejscowości?

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2018 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Co zmieniło się w naszej miejscowości?

- » Polacy w ogromnej większości są zadowoleni z miejscowości, w której mieszkają. Co ważne, wielkość zamieszkiwanej miejscowości nie ma istotnego znaczenia dla poziomu satysfakcji mieszkańców. Zadowolenie z własnego miejsca zamieszkania wyraża aż 92% ankietowanych, w tym dwie piąte deklaruje w tym względzie pełne ukontentowanie (41%).
-

- » Głównymi problemami, z jakim borykają się Polacy w miejscu zamieszkania, są: jakość, a przede wszystkim niedostateczna dostępność opieki zdrowotnej (50%) oraz zły stan dróg – w tym przede wszystkim dróg lokalnych (40%). Dla jednej czwartej respondentów ważną kwestią pozostaje stan środowiska naturalnego i problemy z zanieczyszczeniem powietrza (24%). Kolejne miejsca na liście bolączek życia lokalnego zajmują: sytuacja na lokalnym rynku pracy (21%) i ograniczone możliwości podróżowania środkami komunikacji publicznej do innych miejscowości (20%).
-

- » Większość Polaków (59%) ocenia, że w ciągu obecnej kadencji władz samorządowych sytuacja w ich gminie lub miejscowości zmieniła się na lepsze, tylko sześciu na stu badanych (6%) dostrzega zmiany na gorsze, a niespełna co trzeci (32%) twierdzi, że za kadencji urzędujących władz w mieście czy gminie praktycznie nic się nie zmieniło.

W jednym z naszych sondaży¹ zapytaliśmy respondentów, czy są zadowoleni ze swego miejsca zamieszkania – miejscowości, w której mieszkają, oraz o to, co w ostatnich czterech latach zmieniło się w ich miejscowości czy gminie na lepsze, a co wciąż pozostawia jeszcze wiele do życzenia.

ZADOWOLENIE Z MIEJSCA ZAMIESZKANIA

Polacy w ogromnej większości są zadowoleni ze swojego miejsca zamieszkania. Od początku lat dziewięćdziesiątych, a więc odkąd prowadzimy pomiar, zadowolenie z własnego miejsca zamieszkania niezmiennie jest udziałem ogromnej większości ankietowanych, a w ostatnich latach – poczynając od 2010 roku – zadowolenie to deklarowane jest niemal powszechnie. Obecnie wyraża je aż 92% Polaków, w tym dwie piąte deklaruje w tym względzie pełne ukontentowanie (41%). Tylko siedmiu na stu badanych w mniejszym lub większym stopniu jest niezadowolonych z miejscowości, w której mieszka (7%). W stosunku do 2010 roku odsetek zadowolonych z własnego miejsca zamieszkania nieznacznie wzrósł (o 2 punkty procentowe), jednocześnie minimalnie ubyło osób deklarujących pełną satysfakcję w tym względzie. Odsetek niezadowolonych praktycznie nie uległ zmianie.

TABELA 1

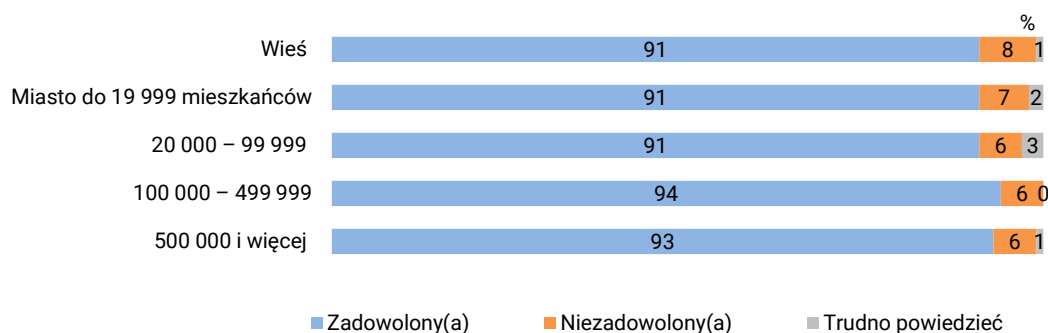
Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tego, że mieszka Pan(i) w tej miejscowości?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VI 1992	IV 1993	XII 1996	I 2002	VIII 2010	IV 2018
	w procentach					
Bardzo zadowolony(a)	33	34	35	30	44	41
Raczej zadowolony(a)	50	49	51	54	46	51
Raczej niezadowolony(a)	10	10	9	9	6	5
Bardzo niezadowolony(a)	4	5	3	4	2	2
Trudno powiedzieć	3	2	2	3	2	1

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (335) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 5–12 kwietnia 2018 roku na liczącej 1101 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Co ważne, wielkość zamieszkiwanej miejscowości nie ma istotnego znaczenia dla poziomu satysfakcji mieszkańców. Jedynie minimalnie częściej niż pozostali, ze swojego miejsca zamieszkania są zadowoleni badani z dużych miast (od 100 000 do 499 999 ludności) oraz największych aglomeracji, liczących powyżej pół miliona mieszkańców. Również i pod tym względem sytuacja w Polsce na przestrzeni ostatnich ośmiu lat się nie zmieniła.

CBOS

RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tego, że mieszka Pan(i) w tej miejscowości?

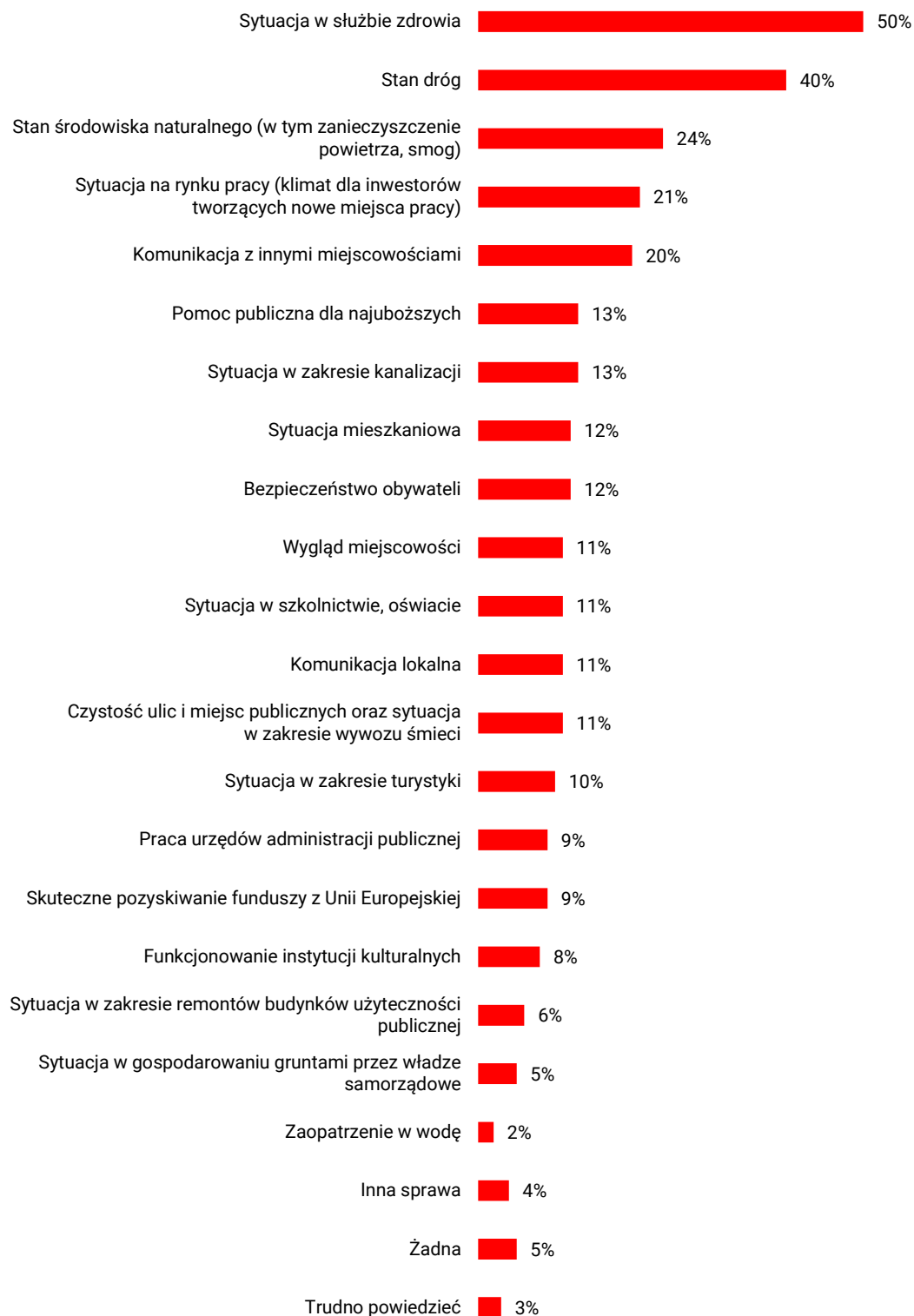

NAJWIĘKSZE BOLĄCZKI ŻYCIA LOKALNEGO

Ogólna akceptacja własnej miejscowości zamieszkania, zadowolenie z faktu, że mieszka się tu, gdzie się mieszka, nie sprawia oczywiście, że ankietowani nie mają żadnych uwag i zastrzeżeń do tego, jak wygląda życie w danym miejscu. Polacy mają rozbudowany katalog zarzutów do polityki władz lokalnych, funkcjonowania miejskich i gminnych instytucji, stanu infrastruktury, pracy służb czy dostępności świadczeń i usług w miejscu zamieszkania.

Zdaniem Polaków głównym problemem życia społecznego w ich miejscowościach pozostaje funkcjonowanie służby zdrowia – jakość, a przede wszystkim dostępność opieki zdrowotnej dla mieszkańców. Ten problem, jako jedną z największych uciążliwości czy niedostatków życia w swojej miejscowości czy gminie, wskazała połowa dorosłych Polaków (50%). Drugim mankamentem, z którym borykają się mieszkańcy miast i wsi, jest zły stan dróg, głównie – jak się można się domyślać – dróg lokalnych. Mówi o tym pięte badanych (40%). To dwa najliczniej wskazywane problemy życia lokalnego.

RYS. 2. Które z niżej przedstawionych spraw są obecnie, Pana(i) zdaniem, największą bolączką w miejscowości lub gminie, w której Pan(i) mieszka?

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ badani mogli wskazać maksymalnie 5 problemów

Dla niespełna jednej czwartej respondentów (24%) ważną kwestią pozostaje stan środowiska naturalnego, w tym problemy z zanieczyszczeniem powietrza. Polska lokalna boryka się także z brakiem miejsc pracy i niesprzyjającymi warunkami czy klimatem dla inwestorów tworzących miejsca pracy w najbliższym otoczeniu (21% wskazań). Istotną bolączką, wskazywaną również przez jedną piątą ankietowanych, jest słaby transport ponadlokalny i problemy ze skomunikowaniem ich miasta lub gminy z innymi miejscowościami (20%).

Pozostałe problemy wskazywane były już rzadziej. Po 13% badanych mówiło o złej organizacji i zbyt małej pomocy publicznej dla najuboższych oraz o braku lub niedostatecznym stanie systemu kanalizacji. Minimalnie mniejsze odsetki ankietowanych uskarżają się na złą sytuację mieszkaniową w ich mieście czy gminie, a także na niedostateczną dbałość władz lokalnych o bezpieczeństwo obywateli (po 12% wskazań). Co dziewięty z badanych zgłasza uwagi krytyczne co do wyglądu miejscowości, w której mieszka, a także uważa, że w jego mieście czy gminie źle funkcjonują: szkolnictwo i oświata, lokalna komunikacja – miejska lub gminna – oraz system uprzątnięcia i wywozu śmieci, przez co w miejscach publicznych w ich miejscowości jest brudno. Jedna dziesiąta uważa, że władze lokalne nie dość starają się o atrakcyjność turystyczną, przez co zbyt mało turystów przybywa do ich miejscowości (10%). Co jedenasty krytycznie ocenia pracę lokalnych urzędów administracji publicznej, a także jest zdania, że władze samorządowe zbyt rzadko lub nieskutecznie zabiegają o środki finansowe z funduszy europejskich (po 9% wskazań). Mniej osób zgłaszało negatywne uwagi na temat funkcjonowania lokalnych instytucji kultury (8%), sytuacji w zakresie remontów budynków użyteczności publicznej (6%) czy gospodarowania gruntami przez władze samorządowe (5%). Najmniej uwag krytycznych dotyczyło wodociągów i zaopatrzenia w wodę (2%).

Katalog bolączek życia codziennego na poziomie lokalnym różni się nieco w zależności od wielkości miejscowości zamieszkania (zob. rys. 3–7).

Na wsi najczęstszym problemem jest stan dróg lokalnych (45% wskazań), a dopiero potem zła sytuacja w służbie zdrowia (40%). Dużą bolączką okazują się ograniczenia komunikacyjne – problemy z dotarciem do innych miejscowości środkami transportu publicznego (31%), a także słaba komunikacja lokalna (13%). Ponad jedna czwarta mieszkańców wsi narzeka na brak kanalizacji (28%). Bolesnym problemem okazuje się także zła sytuacja na lokalnym rynku pracy (18%). Co ósmy mieszkaniowiec wsi akcentował problem zanieczyszczenia środowiska i złej jakości powietrza w swoim miejscu zamieszkania (13%).

RYS. 3. Które z niżej przedstawionych spraw są obecnie, Pana(i) zdaniem, największą bolączką w miejscowości lub gminie, w której Pan(i) mieszka?

ODPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW WSI

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ badani mogli wskazać maksymalnie 5 problemów

W miastach zdecydowanie największym problemem jest ograniczony dostęp do publicznej służby zdrowia, przy czym najczęściej na złe funkcjonowanie opieki zdrowotnej narzekają mieszkańcy średnich (od 20 tys. do 100 tys. ludności) i dużych miast (od 100 tys. do pół miliona mieszkańców). Również zły stan dróg lokalnych był najczęściej wskazywany przez te same kategorie mieszkańców miast. Stan środowiska naturalnego był wymieniany tym częściej, z im większego miasta pochodzili oceniający. Wśród mieszkańców największych aglomeracji, liczących powyżej 500 tys. ludności, to drugi pod względem częstości wskazań problem na liście bolączek – mówiła o nim więcej niż połowa ankietowanych (52%). W największych miastach listę problemów dopełniają w kolejności: zła sytuacja w szkolnictwie i oświacie (31%), zły stan dróg lokalnych (29%), kwestie związane z bezpieczeństwem obywateli (21%), a także sytuacja w gospodarowaniu gruntami przez władze samorządowe (16%) oraz czystość ulic i miejsc publicznych (14%).

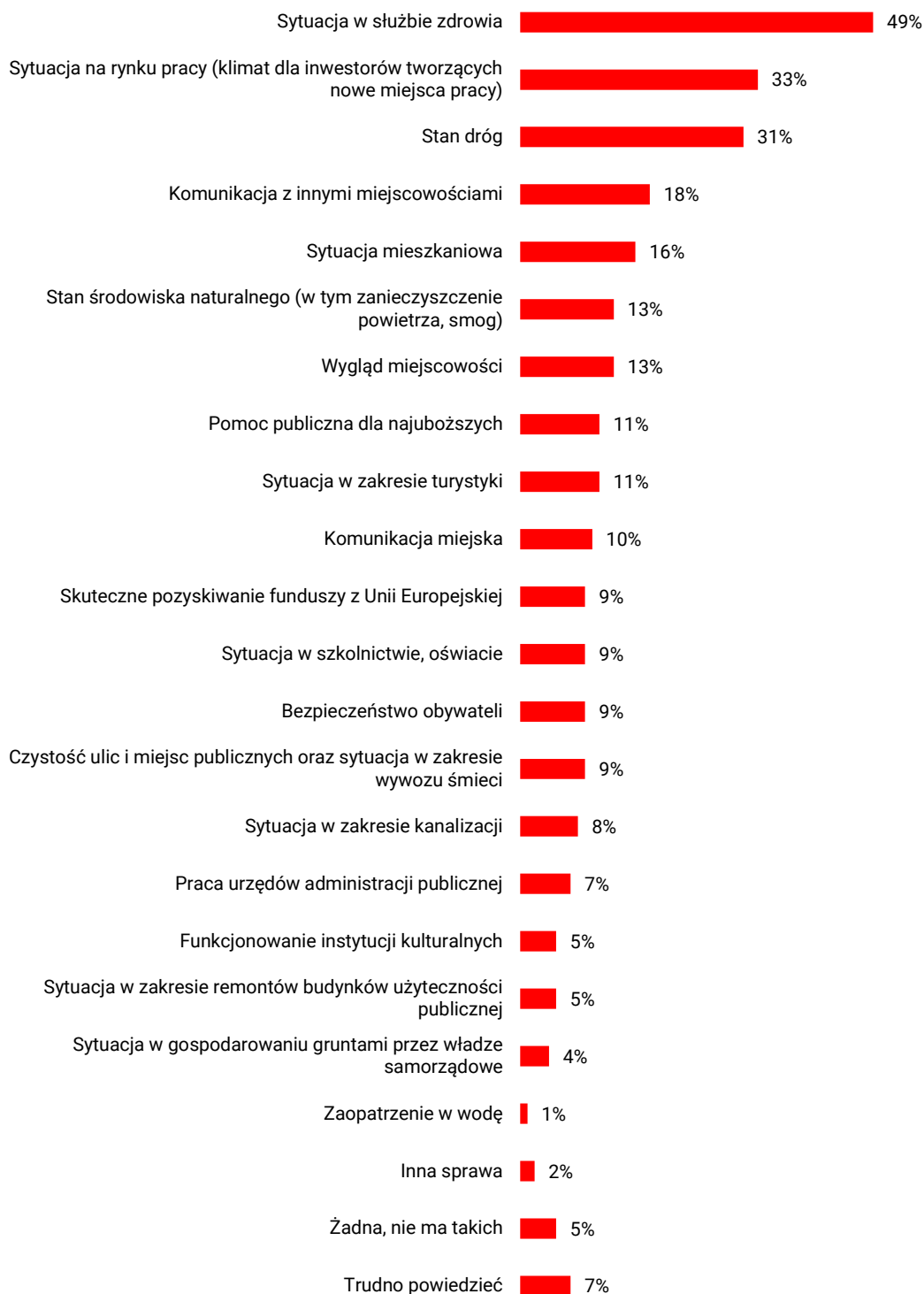
W dużych ośrodkach miejskich (od 100 tys. do 500 tys. mieszkańców), poza trzema problemami wymienianymi najczęściej także gdzie indziej (służba zdrowia, stan dróg, zatrucie środowiska), pojawiły się krytyczne opinie na temat czystości ulic i miejsc publicznych (19%, to największy odsetek wskazań wśród ogółu ankietowanych), sytuacji mieszkaniowej (17%), sytuacji na rynku pracy (16%), bezpieczeństwa obywateli (15%) oraz sytuacji w szkolnictwie (14%).

Mieszkańcy mniejszych miast (od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców) poza czterema najczęściej wskazywanymi problemami (służba zdrowia, stan dróg, zatrucie środowiska, sytuacja na rynku pracy) częściej niż inni zgłaszali krytyczne uwagi na temat wyglądu ich miejscowości (18%), publicznej pomocy dla najuboższych (17%), a także poczucia bezpieczeństwa obywateli (16%).

Osoby mieszkające w małych miasteczkach (poniżej 20 tys. mieszkańców), oprócz właściwych całej populacji mieszkańców miast krytycznych opinii na temat służby zdrowia (49%), najczęściej spośród wszystkich badanych narzekają na złą sytuację na lokalnym rynku pracy (33%, to drugi w kolejności problem na liście ich bolączek życiowych). Poza złym stanem dróg lokalnych (31%), do istotnych problemów mieszkańców najmniejszych miast należą także ograniczone możliwości komunikacyjne i trudności z przemieszczaniem się do innych miejscowości (18%), a także zła sytuacja mieszkaniowa (16%). Relatywnie najrzadziej spośród mieszkańców miast utyskują oni natomiast na stan środowiska naturalnego, a równie często są nieusatysfakcjonowani wyglądem swojej miejscowości (po 13% wskazań).

RYS. 4. Które z niżej przedstawionych spraw są obecnie, Pana(i) zdaniem, największą bolączką w miejscowości lub gminie, w której Pan(i) mieszka?

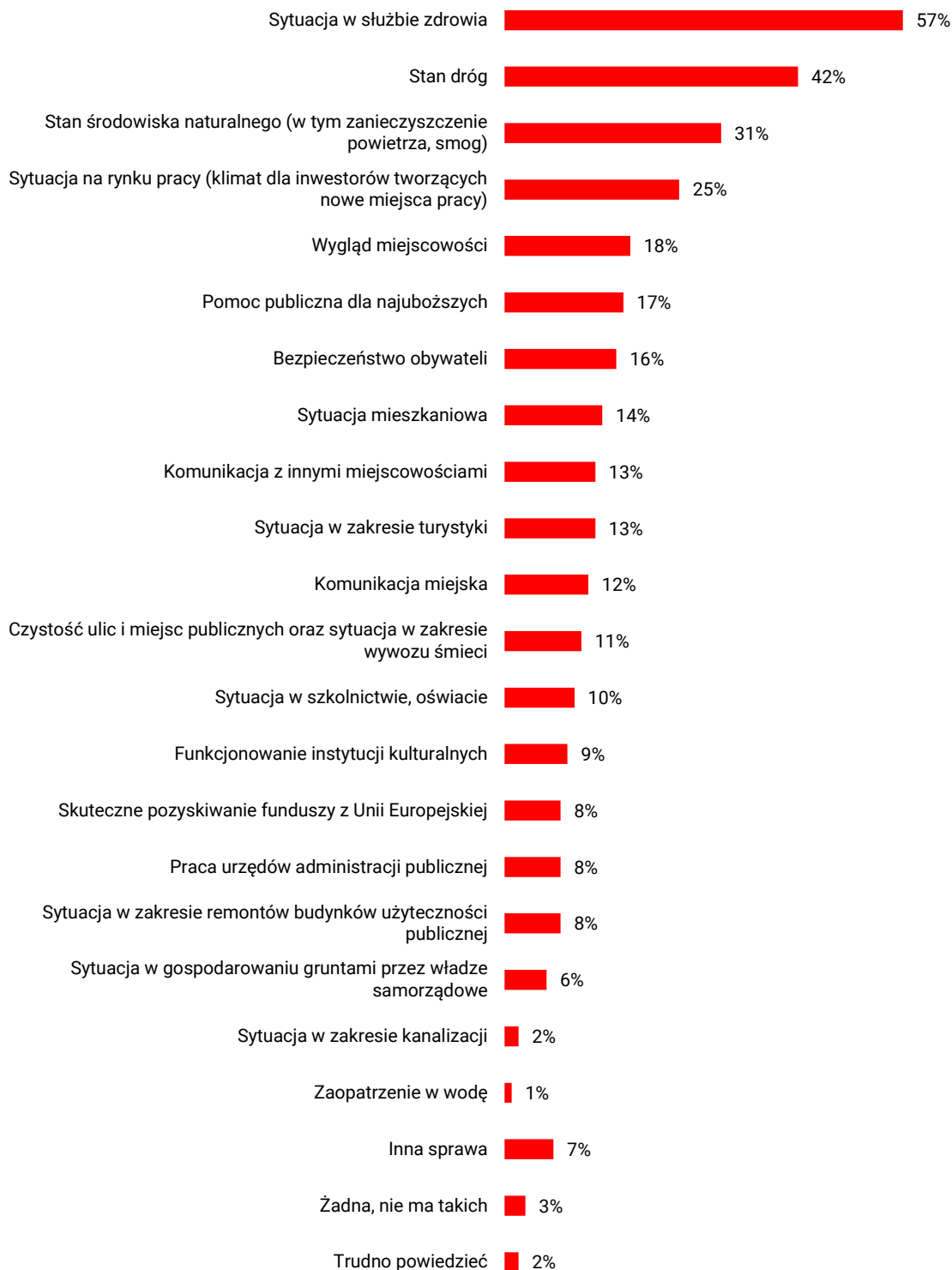
ODPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW MIAST DO 19 999 LUDNOŚCI

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ badani mogli wskazać maksymalnie 5 problemów

RYS. 5. Które z niżej przedstawionych spraw są obecnie, Pana(i) zdaniem, największą bolączką w miejscowości lub gminie, w której Pan(i) mieszka?

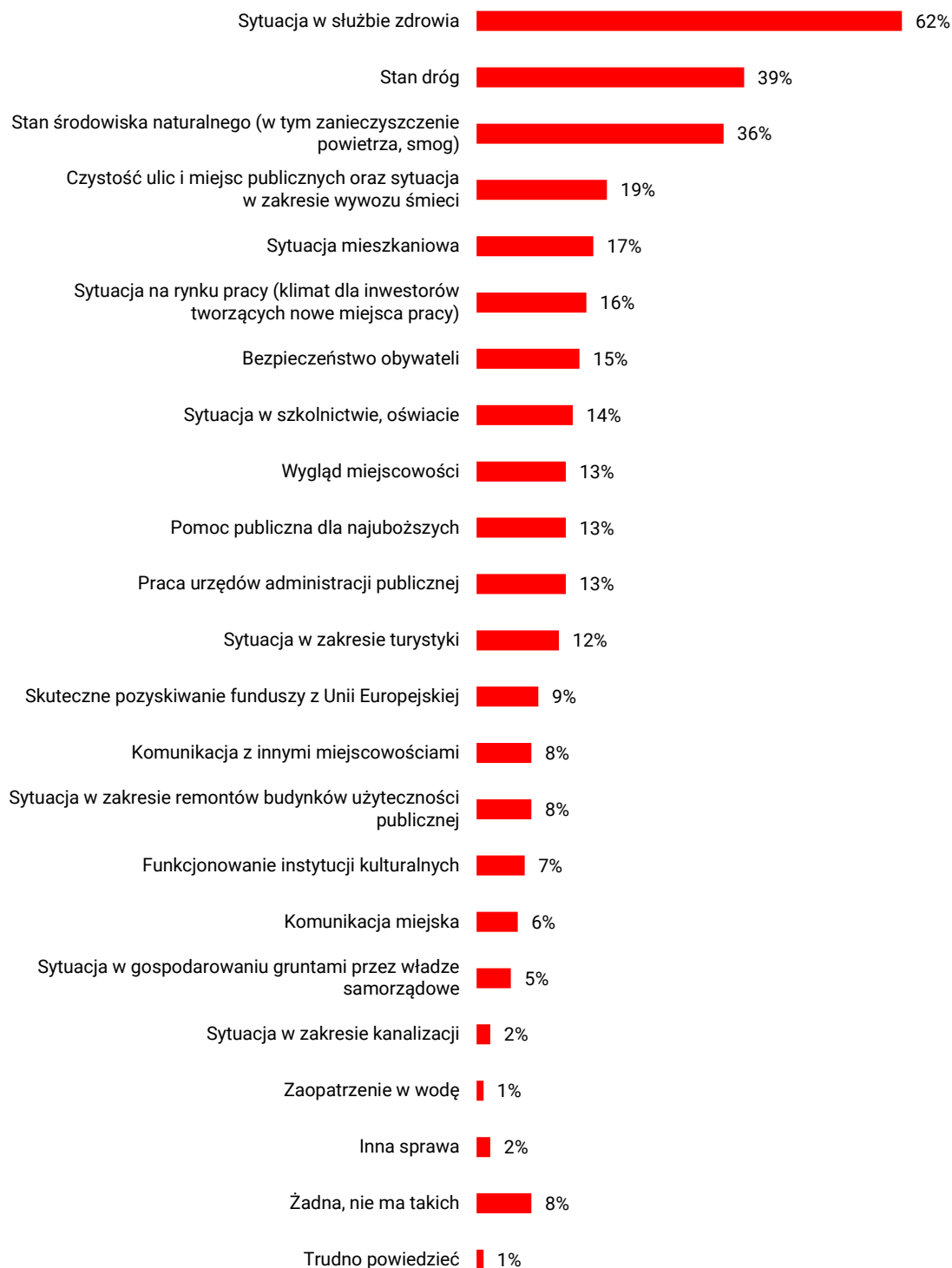
ODPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW MIAST OD 20 000 DO 99 999

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ badani mogli wskazać maksymalnie 5 problemów

RYS. 6. Które z niżej przedstawionych spraw są obecnie, Pana(i) zdaniem, największą bolączką w miejscowości lub gminie, w której Pan(i) mieszka?

ODPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW MIAST OD 100 000 DO 499 999

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ badani mogli wskazać maksymalnie 5 problemów

RYS. 7. Które z niżej przedstawionych spraw są obecnie, Pana(i) zdaniem, największą bolączką w miejscowości lub gminie, w której Pan(i) mieszka?

ODPOWIEDZI MIESZKAŃCÓW MIASTO POWYŻEJ 500 000 LUDNOŚCI

Odpowiedzi nie sumują się do 100%, ponieważ badani mogli wskazać maksymalnie 5 problemów

Badanie przeprowadzone osiem lat temu pozwala prześledzić zmiany w katalogu problemów, z którymi borykają się Polacy w swym miejscu zamieszkania (por. rys. 8).

Najbardziej rzucającymi się w oczy zmianami są: z jednej strony poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz, w dużo mniejsze w skali – polepszenie sytuacji mieszkaniowej, z drugiej zaś strony – wyraźne pogorszenie stanu środowiska naturalnego oraz, w mniejszym zakresie, pogorszenie funkcjonowania publicznej służby zdrowia.

Jeśli interpretować deklaracje badanych wprost, to można powiedzieć, że w porównaniu z sytuacją sprzed ośmiu lat, Polacy mają obecnie mniejsze problemy ze znalezieniem pracy blisko swego miejsca zamieszkania. Osiem lat temu była to bolączka wymieniana najczęściej, teraz problem ten, choć ważny, nie jest tak dotkliwie odczuwany – znalazł się na czwartym miejscu naszej listy (spadek wskazań o 29 punktów procentowych).

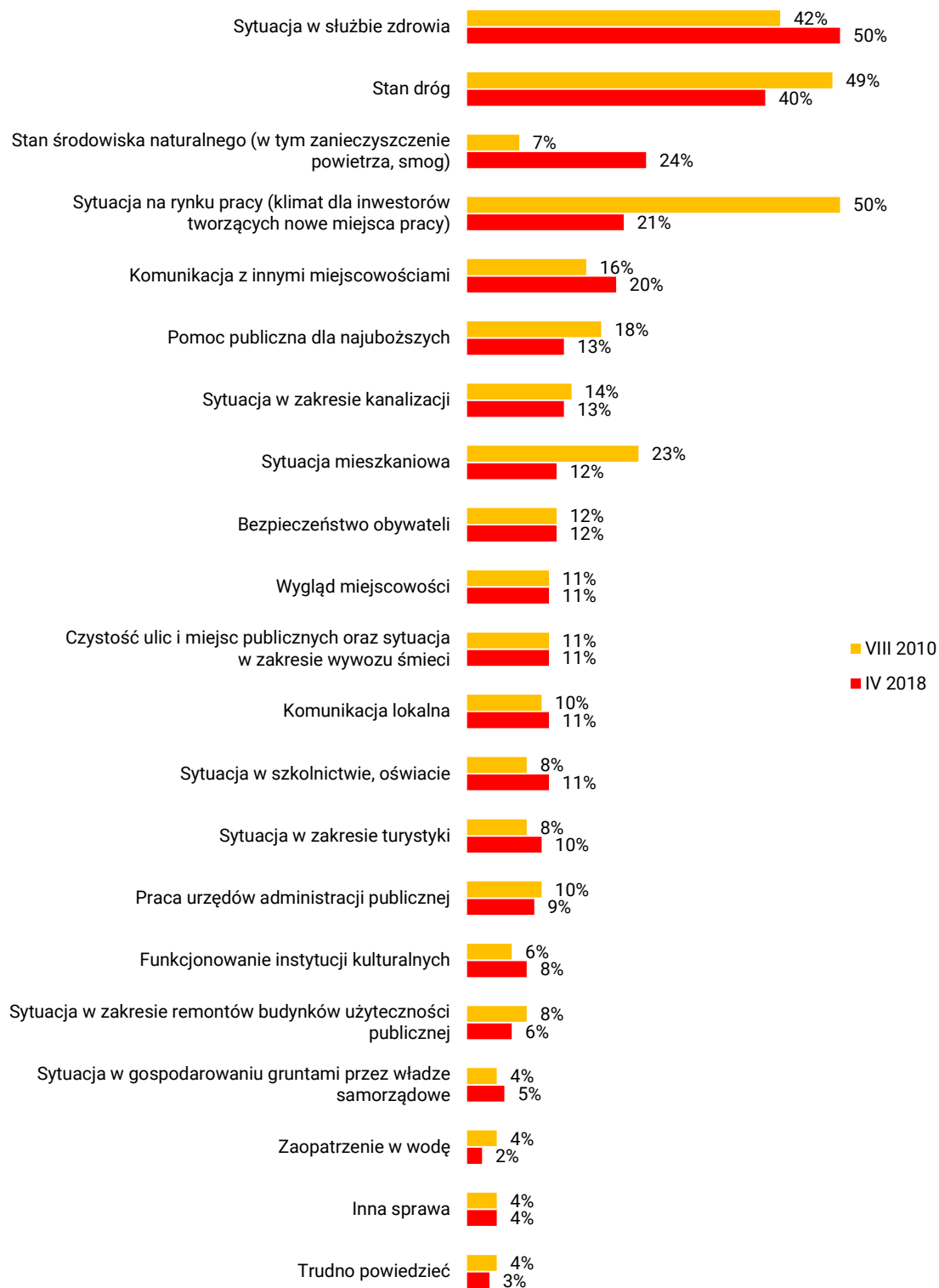
Zauważalnie, choć mniej znacząco, poprawiła się sytuacja na lokalnym rynku mieszkaniowym. W 2010 był to czwarty problem na liście najczęściej wskazywanych bolączek, obecnie problemy mieszkaniowe znalazły się na pozycji ósmej naszej listy (spadek o 11 punktów procentowych). Mniej krytycznie niż osiem lat temu wypada w ocenie badanych stan dróg lokalnych (spadek liczby wskazań o 9 punktów), choć generalnie uciążliwość i waga tego problemu w ciągu tych ośmiu lat nie zmieniły się – nadal wedle częstości wskazań jest to drugi najczęściej zgłaszany przez mieszkańców problem.

Natomiast jakość powietrza i ogólnie stan środowiska naturalnego w miejscu zamieszkania z czter-nastej pozycji, jaką zajmował osiem lat temu, obecnie stał się dla Polaków jednym z trzech najistotniejszych problemów (wzrost wskazań o 17 punktów procentowych). Również sytuacja w służbie zdrowia awansowała na liście bolączek „Polski lokalnej” – z trzeciej pozycji w 2010 roku na pierwszą obecnie (wzrost liczby wskazań o 8 punktów procentowych).

Spośród pozostałych problemów mieszkańców, w stosunku do sytuacji sprzed ośmiu lat, wzrosła ranga braku połączeń komunikacyjnych z innymi miejscowościami (wzrost złych ocen o 4 punkty procentowe). Badani nieco częściej niż osiem lat temu narzekają też na złą sytuację w szkolnictwie (wzrost o 3 punkty).

Poprawiło się natomiast – w świetle ocen ankietowanych – funkcjonowanie systemu pomocy dla najuboższych (spadek negatywnych ocen o 5 punktów). Minimalnie lepiej wygląda też stan zaopatrzenia w wodę oraz sytuacja w zakresie remontów budynków użyteczności publicznej (spadek wskazań o 2 punkty).

RYS. 8. Które z niżej przedstawionych spraw są obecnie, Pana(i) zdaniem, największą bolączką w miejscowości lub gminie, w której Pan(i) mieszka?

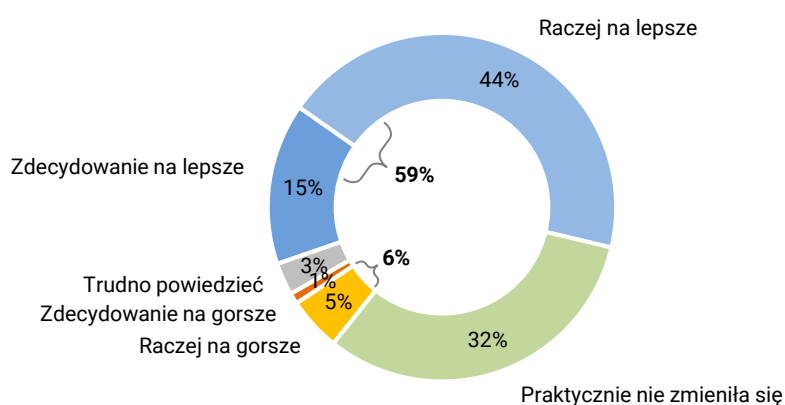
OCENY ZMIAN W OSTATNICH CZTERECH LATACH

Poza perspektywą wynikającą z zestawiania obecnej listy bolączek z tą sprzed ośmiu lat, interesowało nas także oszacowanie zmian w najbliższym otoczeniu Polaków w krótszym okresie, związanym z dotychczasowym rytmem wyborów do władz lokalnych. Zapytaliśmy badanych, jak w ciągu niespełna czterech lat, które upłynęły od ostatnich wyborów samorządowych, zmieniła się sytuacja w ich gminie lub miejscowości.

Większość Polaków – prawie trzy piąte ankietowanych (59%) ocenia, że w ciągu tej kadencji władz samorządowych sytuacja w ich gminie lub miejscowości zmieniła się na lepsze. Tylko sześciu na stu badanych (6%) dostrzega zmiany na gorsze, a niespełna co trzeci (32%) twierdzi, że za tej kadencji urzędujących władz w ich mieście czy gminie praktycznie nic się nie zmieniło.

CBOS

RYS. 9. Jak w ciągu niespełna czterech lat, które upłynęły od ostatnich wyborów samorządowych, zmieniła się sytuacja w Pana(i) gminie lub miejscowości?

Bilans zmian, jakie dokonały się w miastach i na wsiach za kadencji obecnych władz samorządowych, jest bardzo podobny do tego, jakim badani osiem lat temu podsumowali osiągnięcia samorządowców kadencji 2006–2010. Trzeba przy tym zaznaczyć, iż okres, do którego odwołujemy się w tym porównaniu, był dość wyjątkowy, zarówno jeśli chodzi o społeczną recepcję zachodzących w gminach i miastach przeobrażeń, jak i ze względu na dobre, lepsze niż wcześniej, notowania władz lokalnych². Skokowej poprawy ocen w obu tych, wszak ściśle ze sobą związanych wymiarach należy, jak się wydaje, upatrywać przede wszystkim w zwiększonych w stosunku do lat wcześniejszych możliwościach finansowania przez samorządy ze środków unijnych inwestycji i przedsięwzięć lokalnych.

² Por. komunikat CBOS „Oceny działalności parlamentu, prezydenta i władz lokalnych”, czerwiec 2018 (oprac. M. Feliksiak).

TABELA 2

Czy może Pan(i) ocenić, jak w ciągu czterech lat, które upłynęły od ostatnich wyborów samorządowych, zmieniła się ogólna sytuacja w Pana(i) gminie lub miejscowości?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	X 2002	VIII 2010	IV 2018
	w procentach		
Zmieniła się na lepsze	39	61	59
Praktycznie się nie zmieniła	47	30	32
Zmieniła się na gorsze	10	5	6
Trudno powiedzieć	4	4	3

Wyrażnie dodatni i porównywalny w skali z ocenami z 2010 roku ogólny bilans zmian, jakie dokonały się w miastach i gminach za kadencji obecnych władz, sugeruje zatem, że Polska lokalna nadal dość intensywnie się rozwija, a dostrzegane przez mieszkańców zmiany w miejscu zamieszkania są tego najlepszym świadectwem.

Generalnie, im mniejsza miejscowość, tym mniejsze są zmiany w otoczeniu i sytuacji mieszkańców. Za kadencji obecnych władz stosunkowo najwięcej pozytywnych zmian odnotowali mieszkańcy dużych miast i największych aglomeracji. Jednak ci ostatni, obok poprawy częściej niż inni dostrzegają także pogorszenie się sytuacji w jakichś aspektach. Relatywnie najmniej korzystnych zmian w swoim miejscu zamieszkania zaobserwowali mieszkańcy wsi, niemniej jednak i wśród nich dominują osoby dostrzegające zmiany na lepsze w ostatnich czterech latach.

TABELA 3

Wielkość miejscowości	Czy może Pan(i) ocenić, jak w ciągu czterech lat, które upłynęły od ostatnich wyborów samorządowych, zmieniła się ogólna sytuacja w Pana(i) gminie lub miejscowości?			
	Zmieniło się na lepsze	Praktycznie nic się nie zmieniło	Zmieniło się na gorsze	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Wieś	53	40	5	2
Miasto do 19 999 mieszkańców	57	33	6	3
Miasto od 20 000 do 99 999	60	30	7	2
Miasto od 100 000 do 499 999	70	24	2	4
Miasto powyżej 500 000	68	17	12	3

Najbardziej powszechnie dostrzeganą przez mieszkańców zmianą, jaka dokonała się za kadencji obecnych władz samorządowych, jest poprawa estetyki zamieszkiwanej miejscowości. Prawie trzy czwarte badanych (72%) uważa, że obecnie ich miasto lub gmina wygląda lepiej niż niespełna cztery lata temu. Duży postęp mieszkańcy obserwują także, jeśli chodzi o stan dróg – prawie trzy piąte ankietowanych twierdzi, że pod tym względem sytuacja się poprawiła (57%), choć nadal jest to jeden z najczęściej zgłaszanych przez mieszkańców problemów. Dużo, bo ponad połowa mieszkańców widzi zmiany na lepsze pod względem porządku, czystości na ulicach i w miejscach publicznych (52%). Zbliżony odsetek docenia działania władz w zakresie remontu budynków użyteczności publicznej (49%). Kolejne miejsca na liście najczęściej wskazywanych osiągnięć przemawiających na korzyść władz lokalnych tej kadencji zajmują: poprawa funkcjonowania instytucji kulturalnych (41% pozytywnych wskazań), wzrost skuteczności w pozyskiwaniu funduszy unijnych (39%) oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej zamieszkiwanych miejscowości lub gmin (38%), choć w tym ostatnim wymiarze częściej niż o postępie mieszkańcy mówią o braku zmian i utrzymaniu *status quo*.

W pozostałych aspektach skala korzystnych zmian jest już mniejsza. Przeważają też opinie, iż żadne istotne zmiany – ani na lepsze, ani na gorsze nie nastąpiły.

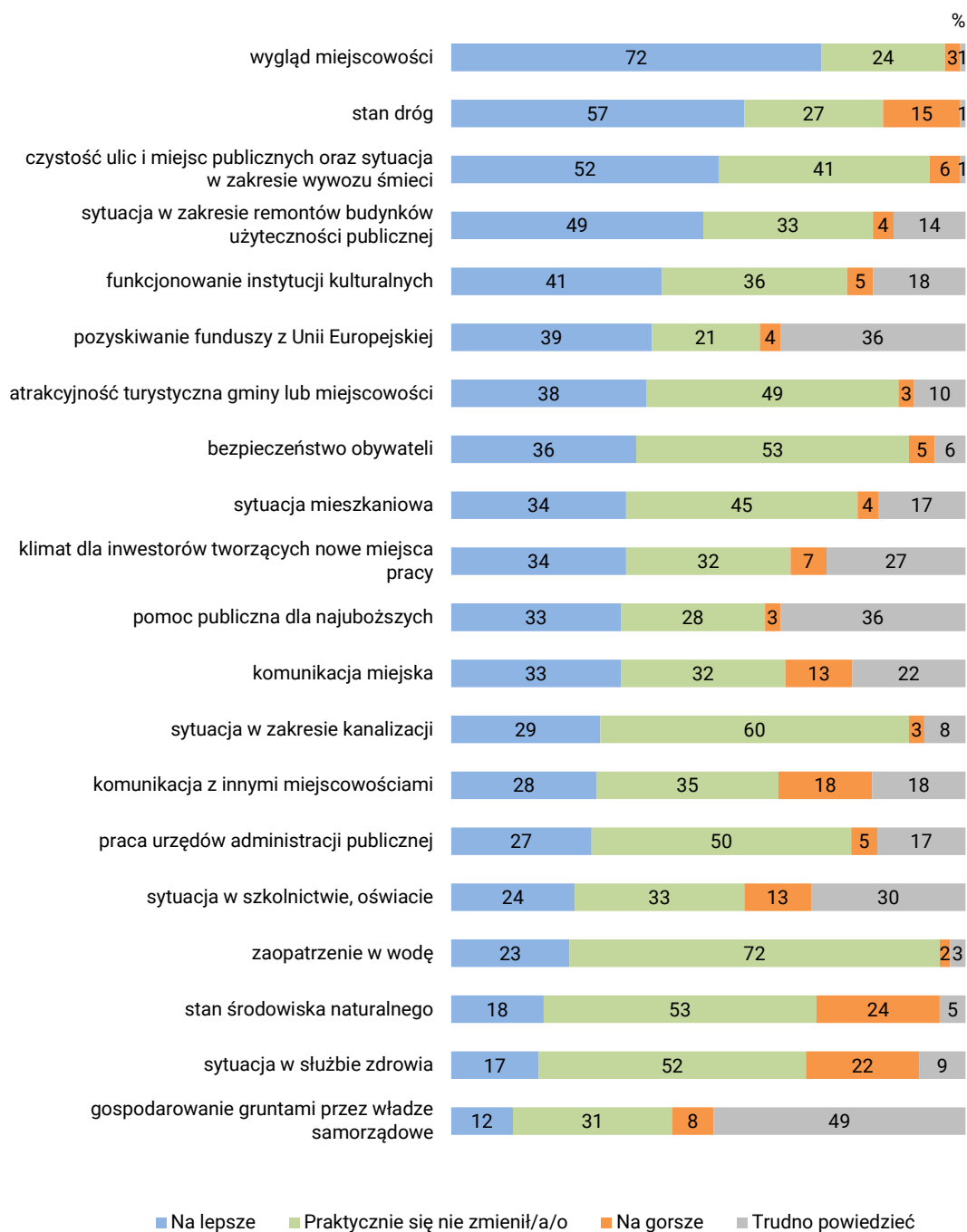
Mniej więcej jedna trzecia badanych dostrzega poprawę, jeśli chodzi o stan bezpieczeństwa (36%), sytuację mieszkaniową w swojej miejscowości lub gminie (34%), aktywność władz lokalnych w zakresie tworzenia odpowiedniego klimatu dla inwestorów w celu zapewnienia nowych miejsc pracy (34%) oraz w zakresie pomocy dla najuboższych (33%) czy funkcjonowania komunikacji miejskiej (33%), choć w tym wymiarze pojawiają się także liczne oceny krytyczne pod adresem władz lokalnych.

Postęp notujemy również, jeśli chodzi o zaopatrzenie miejscowości w wodę oraz systemy kanalizacyjne (odpowiednio 23% i 29%). Zdecydowana większość badanych nie odczuła jednak żadnych zmian w tej dziedzinie. Nieco ponad jedna czwarta respondentów (27%) dostrzega korzystne zmiany w funkcjonowaniu urzędów administracji publicznej, lecz w opinii dominującej części badanych nic się pod tym względem nie zmieniło za kadencji obecnych władz. Jeszcze mniej osób (24%) dostrzegło w swych miejscowościach lub gminach pozytywne zmiany w oświacie. Jednak, choć i w tym wymiarze ogólny bilans działalności lokalnych samorządów jest dodatni, szkolnictwo należy do tych nielicznych agend, w których notują one zauważalnie więcej krytycznych głosów niż w wielu innych dziedzinach swej aktywności.

Mimo ogólnie dodatniego bilansu zmian z ostatnich czterech lat, sporo uwag krytycznych pod adresem władz lokalnych pada także w związku z funkcjonowaniem komunikacji międzymiastowej, czyli łączącej mniejsze miejscowości z większymi ośrodkami (18%), stanu dróg (15%), a także komunikacji miejskiej (13%).

Jednak najgorzej wypadają oceny stanu środowiska naturalnego oraz funkcjonowania opieki zdrowotnej. Prawie jedna czwarta badanych (24% wskazań) konstatuje pogorszenie stanu środowiska, w tym jakości powietrza w swojej miejscowości lub gminie i prawie tylu samo (22%) mówi o pogorszeniu się sytuacji, jeśli chodzi o jakość i dostępność świadczeń publicznej służby zdrowia. Są to jedyne dziedziny, w których regres i pogorszenie się sytuacji mieszkańcy wskazują częściej, niż dostrzegają jakąś poprawę.

RYS. 10. Czy może Pan(i) ocenić, jak w ciągu niespełna czterech lat, które upłynęły od ostatnich wyborów samorządowych, w Pana(i) gminie lub miejscowości, zmienił/a/o się:

Bilans zmian przeprowadzony osiem lat temu wskazywał na większy niż obecnie postęp w większości dziedzin. Mówiąc innymi słowami, władze samorządowe z lat 2006–2010 miały więcej sukcesów dostrzegalnych dla obywateli, niż władze obecne. Nie jest to wyłącznie wynik dobrej pracy samorządowców sprzed ośmiu lat, ale także dużego pola do pracy, jakie wówczas istniało. Obecnie

w niektórych dziedzinach, takich jak zaopatrzenie w wodę czy kanalizacja, w wielu gminach zbudowano już infrastrukturę i wobec tego trudno o dalszy tak efektywny postęp. Szczególnie dużą różnicę ocen *in minus* w kategorii „zmiany na lepsze” notujemy właśnie w zakresie zaopatrzenia w wodę i kanalizacji, ale także w dziedzinach niepodlegających tej regule – jak stan środowiska naturalnego, pozyskiwanie funduszy europejskich oraz szkolnictwo i oświata. W ocenach stanu środowiska naturalnego, a także sytuacji w szkolnictwie i oświacie obecnie notujemy jednocześnie największy przyrost odsetków głosów w kategorii „zmiany na gorsze”.

Większą w skali zmianę na lepsze niż w 2010 roku badani dostrzegają teraz w zakresie stanu dróg lokalnych, klimatu dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy oraz pomocy publicznej dla najuboższych.

Polacy bez względu na wielkość miejscowości, w której mieszkają, są zadowoleni ze swojego miejsca zamieszkania. Ogólna akceptacja nie oznacza jednak, że nie mają uwag krytycznych na temat tego, jak się żyje w ich miejscowości.

Najbardziej powszechnie odczuwanym mankamentem życia społecznego jest dla mieszkańców Polski lokalnej złe funkcjonowanie publicznej służby zdrowia. Dotkliwą bolączką jest ciągle, szczególnie dla mieszkańców wsi, zły stan dróg lokalnych.

Analiza ocen obecnych w perspektywie dwóch kadencji pozwala zauważyć poprawę sytuacji na lokalnych rynkach pracy oraz niewielkie polepszenie sytuacji mieszkaniowej, a z drugiej strony wyraźne pogorszenie stanu środowiska naturalnego (szczególnie mocno odczuwane w dużych miastach) oraz pogorszenie funkcjonowania publicznej służby zdrowia. Badani z mniejszych miejscowości zauważają pogorszenie sytuacji w dziedzinie regionalnej komunikacji, wynikające z likwidacji połączeń lokalnych. Gorzej w ocenie mieszkańców wyglądają kwestie szkolnictwa i oświaty, natomiast poprawiło się funkcjonowanie systemu pomocy dla najuboższych, nieco lepiej wygląda stan zaopatrzenia w wodę oraz sytuacja w zakresie remontów budynków użyteczności publicznej.

W krótszej perspektywie – ostatnich czterech lat, ankietowani dostrzegają poprawę, jeśli chodzi o stan bezpieczeństwa, sytuację mieszkaniową w swej miejscowości lub gminie, aktywność władz lokalnych w zakresie tworzenia odpowiedniego klimatu dla inwestorów oferujących nowe miejsca pracy. Najgorzej wypadają oceny stanu środowiska naturalnego oraz opieki zdrowotnej. Sporo uwag krytycznych pod adresem ustępujących władz lokalnych pada w związku z funkcjonowaniem komunikacji międzymiastowej, stanu dróg lokalnych, a także miejskiej komunikacji.

Opracowała

Agnieszka Cybulska